

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 30. kimovca 1893.

Štev. 27.

Prošnja.

Mnogo naročnikov nam je za letos še na dolgu, nekteri še za lani. Ker se dosti listov tudi zastoj pošilja, so naši dohodki prepričli, in brez podpore požrtovalnih rodoljubov bi »Mir« težko izhajal. Da se tem ne bo nakladalo pretežavno breme, **prosimo vse zaostale naročnike, naj svoj račun z nami v kratkem poravnajo**, saj zdaj jeseni še vsak kmetovalec kaj skupi za svoje pridelke. Ako bi ta prošnja nič ne izdala, prisiljeni bomo, takim kasnim plačevalcem list ustaviti.

Upravništvo „Mira“.

Kmetijske zbornice.

Žalostno je stanje kmetovo; liberalizem s svojo potratu in baharijo, s svojim oduševanjem in svojimi dolgovi, s svojim obožavanjem kapitala in izsesavanjem delavnega ljudstva spravil ga je skoro na kant. Malo ima kmet pravih prijateljev, največ je le takih, ki hočejo od njegovih žuljev živeti; mogotei tega sveta se spomnijo kmeta le takrat, kedar ga potrebujejo, sicer pa je njih skrb obrnjena na više stanove, da tistim ne zmanjka belega kruha, in da se jim poravna in pogladi cesta skozi življenje.

To pa ne velja o našem poljedelskem ministru grafu Falkenhaynu, ki je že dostikrat pokazal, da je v resnici prijatelj kmetijskega stanu. On premišlja o raznih novih postavah, s katerimi bi rad kmetom pomagal, tako o „kmetijskih dvorih“, o postavi, ki bi zabranila prodajo kmetij pod ceno in da bi tiste, ako se prodajo, spet kmetom v roke prišle; nadalje o kmetijskih zadrukah itd. Potrudil se je tudi, da bodo kmetovalci po novem letu dobivali nekaj živinske soli za znižano ceno. Koroški Slovenci smo temu ministru posebno hvale dolžni, ker se je našim željam zmirom prijaznega pokazal, slednjic nam je dal še slovenskega potovalnega učitelja za kmetijstvo. Zdaj je minister Falkenhayn spet nekaj novega izumil in bo dotični postavni

načrt že to zimo predložil državnemu zboru. On hoče namreč ustanoviti kmetijske zbornice po zgledu kupčijskih zbornic. S temi bi zadobili kmetovalci vsake dežele postaven zastop, ki bi imel pravico, oglašati se v imenu kmetov za njih koristi, pa tudi nekoliko oblasti, da bi smel sam potrebno ukreniti, bodisi zaukazati ali prepovedati, kakor bi za kmetovo korist bolje kazalo. Sedanje kmetijske družbe se ne bodo odpravile, ampak ostanejo, kakoršne so. Minister je pa spoznal, da one ne morejo svoje naloge popolnoma dobro izvrševati, ker imajo premalo oblasti. Nihče namreč ni prisiljen, zapisati se v kmetijsko družbo ali pa pohajati na zbere njenih podružnic ter tako deležen postati družbinih dobrot. Tako je družba, če bi bila še tako dobro uredjena, odvisna od dobre volje gospodarjev in si ne more pomagati, ako se tisti ne zmenijo za kmetijski napredek. Na zgoraj zamore ona le prositi, na zdolaj pa nima nič za ukazati in nič za prepovedati; brez moči in veljave je omejena v svojem delovanju. Kmetijske zbornice bodo pa menda tako uravnane, da bodo vsi kmetovalci dobili volilno pravico za tiste svetovalce, ki bodo kmetijsko zbornico vodili in njena opravila oskrbovali. Postavni načrt za te zbornice nam sicer še ni znan, pa toliko mislimo, da se jim bo nekoliko oblasti dalo, da bodo smele v gospodarskih zadevah marsikaj koristnega zaukazati in marsikaj škodljivega zabraniti; nasproti vladi pa bodo dajale svoje nasvete in prosile za koristne ukaze v prosep kmetijstva. Kmetovalci bi zamogli marsikaj ustanoviti v svojo korist, ko bi imeli vsi razsodnost in dobro voljo za kako novo napravo. To je pa le redko kje. Navadno se zgodi, da je le pičlo število takih posestnikov, ki imajo razum in dobro voljo za kmetijski napredek in za skupne stanovske koristi. Taki se nekaj časa trudijo, da bi še druge za svoje misli pridobili; ko pa vidijo, da nič ni opraviti pri sosedih, kedar nalletijo povsod le na lenobo, svojeglavnost in nezaušnjost, zgubijo vse veselje in skrbijo zanaprej le sami za sebe. Temu odpomoči imele bodo kmetijske zbornice naloge; one bodo imele oblast, same marsikaj ukreniti, kar bo kmetom v korist, in jim tako pomagati proti njih volji.

Če dobimo na Koroškem tako kmetijsko zbornico, je pač naravno, da bodo spet nemški liberalci v njej kraljevali. Vendar bomo tudi nekaj

slovenskih zastopnikov v njo spravili; in ker je tudi med Nemci nekaj pravičnih mož, ki ne solijo vsake jedi s političnim in narodnim žolčem, je vendar pričakovati, da nam bo tudi koroška kmetijska zbornica v marsičem koristila.

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Franc Reš, trgovec v Šmiklavžu, 1 krono; Vesela družba pod Jepo 10 kron; vesela družba na pošti v Ločah 6 kron; Peter Tancer v Železni Kapli 1 krono; Fr. Colarič v Borovljah 1 krono; Neimenovan rodoljub v Borovljah 1 krono; Martin Stalic v Svotušni 1 krono; Jurij Šenk, posestnik na Jezeru, 2 kroni; Jarnej Hvala v Smihelu pri Ljubnem 2 kroni; Ana Singer v Grabštanju 1 krono. Skupaj 26 kron. Lepa hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Iz Trebnega pri Beljaku. (Nove orglje.) Tukajšnje orglje je pred 12 leti naredil g. Colarič iz Borovelj, zdaj jih je pa popravil in jim dodal drugi manual s 4 novimi registri. Podpisani sem to delo pregledal in moram g. Fr. Colariču vso čast in hvale dati. Štirje novi registri: goselni principal 8', salicional 8', violino 8' in rog 4' so prav lepi. Najbolj me je zanimala ozko umerjena violina. Nje mili nježni glas se čuje, kakor gosli. Te orglje štejem med najboljše v deželi. Veselo je videti, kako g. mojster Colarič z vsakim novim delom napreduje. Želeti bi le bilo, da bi dobil kako večje delo v roke, zaupanja je vreden v polni meri. A. Lučovnik.

Izpod Jepe. (Različne misli in pritožbe starega kmeta.) Danes ne slišiš med kmeti družega, ko tožbo o slabih časih, kako so davki visoki, posli dragi in samoglavni, pridelki polja pa pod ceno. Na to ni misliti, da bi se davki znižali, saj vojaški minister le vsako leto več potrebuje, toraj se je bati le povišanja davkov. Namesto pa, da bi kmetom več davka naložili, naj bi rajši upokojenim uradnikom nekaj plače odščipnili. Saj tudi kmet, kedar je posestvo sinu izročil in nič več ne dela, nema več tega, kar je prej imel, v marsičem mora odjenjati in si pritrpati. Če je uradnik dolgo let v dobri službi bil, zakaj si tak ničesar ne prihrani? Zato ne, ker se zanaša na pokojnino. Če bi bila pa pokojnina bolj pičlo odmerjena, bi moral vsak gledati, da si za starost kaj prihrani. Uradniki vedno tožijo, da ne

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna VIII. velika skupščina dne 26. vel. srpana 1893 v Sežani na Krasu.

(Dalje.)

Razvoj in gibanje naših podružnic.

3. V pretekli dobi je ovenelo le nekoliko vej velikemu drevesu naše družbe, a da je to drevo v svojem jedru zdravo in polno življenjske moči, pričujejo nam zelene mladike, ki so na novo vsklile. Lani smo izkazali podružnic 105, letos je poskočilo njih število v glavnem imeniku na 123. Te so: Tekoče število: 106. Ženska podružnica v Kranju. 107. Cerknjsko-Planinske okolice na Rakeku, ženska podružnica v Logatcu. 109. Prva Belokranjska ženska podružnica v Črnomlju. 110. Ženska podružnica na Vrhniki. 111. Ženska podružnica za Sežano in okolico. 112. Dornberško-Prvaška ženska podružnica. 113. Ženska podružnica v Idriji. 114. Ženska podružnica za Ajdovščino. 115. Ženska podružnica v Tolminu. 116. Ženska podružnica v Št. Vidu nad Ljubljano. 117. Podružnica v Radovljici. 118. Podružnica v Ljutomeru. 119. Podružnica v Teharjih. 120. Podružnica v Slovenski Bistrici. 121. Ženska podružnica Stari Trg pri Ložu. 122. Moška podružnica Stari Trg pri Ložu. 123. Ženska podružnica v Postojni.*) Ta je bila sicer zasnovana na predvečer lanske skupščine, a formalno nam je bila zglašena še le pozneje. — Iz navedenih imen so č. skupščinarji

*) Pri skupščini sta se zglasili še novoosnovani podružnici: Rožak na Koroškem in možka podružnica v Sežani. (Slava!)

že povzeli, da so ženske podružnice v veliki večini. (Slava jim!) To pa je v razvoju naše družbe — da rabim besede slavnega pesnika iz nekega njegovega lista do tajništva — „najlepši vspeh, ker se je vzdramilo in na delo stopilo naše žensstvo, to je za nas največjega pomena, rekli bi zgodovinske važnosti“. Da, čast in slava Vam, žene slovenske in dekleta! S tem svojim činom ste dokazale tujemu in domačemu svetu, da umevate svoj poklic, da imate pri vzgoji slovenske dece tudi ve besedo, da nočete prepuščati nasprotniku nobenega otroka več. (Da, nobenega!) Ve, ki ste po naravi že odločene, da čuvate domače ognišče, pomagajte po naši družbi zbirati okrog njega mladino, ki jo nasprotnik z mamilom slepi ter vabi v svoje potujčevalne zavode! (Živele!)

Ako privzamemo še poznejše ženske podružnice k letošnjim, štejejo jih vseh 22 z nad 3000 družbenicami — torej lepa ženska armada. (Navdušeni živele- in slava klici, ploskanje.)

Če prištejemo člane novoustanovljenih podružnic lani izkazanim, dobimo čez 10.000 članov. (Dobro!)

Kakor je vodstvo ponosno na krepko se razvijajoče ženske podružnice, tako z radostnim zadovoljstvom beleži zopet lep broj novih pokroviteljev, in kakor smo lani veselo dokazovali stotino podružnic, tako letos že naznanjamo prvo stotino pokroviteljev.

Družbini šolski zavodi.

4. Ako slišimo in čitamo o toliko številnih darovih, ki leto za letom — osobito pa v zadnjem času — dohajajo družbi, izvedeli bi tudi radi, kak sad rodé. Usojamo si, popeljati č. skupščinarje

in družbenike po naših učnih in vzgojevalnih zavodih, da se prepričajo, koliko je že družba dosegla. Tu nam ne kaže opisovati zgodovinskega razvoja teh zavodov iz prejšnjih let — o tem že sproti poročajo Vestniki — dodati nam je le o njih delovanju v preteklem letu.

1. Najstarejše je družbino zabavišče ali otroški vrtec v Celju. Po došlem naznanilu naše celjske podružnice vpisalo se je vanj 66 otrok. Pod spretnim vodstvom č. šolskih sester je vrtec lepo uspeval.

2. Zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu je začetkoma sprejelo nad 80 otrok, katerih se je radi pretesnega prostora v zmislu dotičnih šolskih predpisov moralo dokaj odsloviti. Ker se je vrtnarica Antonija Nadlišek radi svoje možitve s 1. grudnom 1892 zahvalila za službo, imenovalo je vodstvo z dekretom od 24. listopada 1882 izprašano kandidatino Ivanko Mikota na njeno mesto, proseč prejšnjo vrtnarico, da ona s svojo izkušnjo in s svetom vpelje slednjo v njen novi delokrog. Radi požrtvovalnosti in lepih uspehov izreklo se je s posebnim listom gospici Nadliškovi vodstveno priznanje in zahvala. Omenjeno spremembo je visoko c. kr. namestništvo tržaško z odlokom od 16. dne 1892, št. 20.758/VII. vzelo na znanje.

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Tujec: „Pri vas imate res dobro vodo. Ta se ne dá preplačati.“ Kmet: „O je! če mi date eno šestico za pot, sem pa zadovoljen.“

morejo izhajati s svojo plačo; tega so pa sami krivi. Njih žlahtne gospe in gospodične hčere ne pridejo in tkajo, pa so oblečene kakor grofinje, njih razvajeni sinovi ne sejejo in ne žanjejo, pa morajo vendar vse imeti, kar je bilo prej pridržano le sinovom plemenitašev. Ker se hčere bojijo metle, motike, lopate, šivanke in črnih piskrov, da bi si kje belih prstov ne pomazale, treba je najeti vsakovrstnih poslov, da opravljajo potrebna dela. Taki poslji pa hočejo tudi jesti in se oblačiti in še nekaj gotovega denarja zaslužiti. Ali je potem čudno, da tak uradnik ne more izhajati, če bi imel še tako dobro plačo? — Kmetom pa priporočam, naj bi se obrnili spet k starim šegam in stari priprostosti; naj bi se pri jedi zadovoljili z domačimi pridelki, ne pa segali po gosposkih jedilih, kakor po kavi, sladkorju, golašu itd. Še bolj škodljivo za denarno mošnjo, kakor tudi za zdravje in dušo, je pa nesrečno žganje, katero je pravi strup v životu slovenskega rodú. Ko bi kdo to pijačo pregnal iz naših krajev, ta bi bil največji dobrotnik našega ljudstva in vreden, da se mu na vsaki vasi spomenik postavi! Potratnega življenja in gosposkih šeg so se naši predniki navadili, ko so bili še bolj časi. Takrat so bili davki manjši, poslji cenejši, letine dobre in žito je imelo lepe cene: pšenica po 10 gld. biren, rž po 8 gld., ječmen, hajda, turšica po 6 do 7 gld., oves po 5 gld. Zdaj so prišli pa slabeyši časi in po teh se nam je ravnati, če nečemo priti na kant in zgubiti zemljo po četih podedovano. Kmet si mora sam pomagati, če bo od drugih pomoč pričakoval, jo bo težko dočkal ali pa nikoli. — Hudo breme je za kmeta šolska postava, ki nam naklada plačila, kakoršnih v starih časih nismo poznali. Nisem nasprotnik šol, pa predolgo mi trpijo. Šest let šole bi bilo prav dosti na kmetih, kdor pa premore, naj bi smel še prsto-vojno otroka dve leti več v šolo pošiljati. Na nekem shodu „bauernbunda“ je neki govornik rekel, da naj kmetje le pošiljajo svoje otroke v šolo, za obdelovanje polja pa naj se poslužijo kmetijskih strojev. Tako govoriti pa more le človek, ki naših razmer in sploh kmetovanja ne pozna. Sicer bi moral vedeti, da so stroji pripravni le za velike posestnike, katerih je pa malo, veliko več je malih. Dostikrat so pri hiši samo oče in mati in nekaj otrok. Ona dva morata vse sama opraviti, otroke pa do 15. leta v šolo pošiljati, čeravno bi jih doma živo potrebovala. Ni toraj čuda, da gre le en glas po deželi: „Šola, šola, ta nas tepe, ta!“ Veliko godrnjanja je tudi zoper šolske kazni. Kdor jo plača, ga boli; kdor pa gre v zapor, ker plačati ne more, mora se mu tam jesti dati, da tam v ječi lenobo pase, in ti stroški se naložijo spet nam kmetom, toraj smo le mi kaznovani in tepeni za tiste, ki svojih otrok ne pošiljajo redno v šolo. — Resnica je, da so poslji dragi, pa vendar si nič ne prihranijo, na stara leta mora občina za nje skrbeti. Gospodarji bi prav storili, ko bi svoje posle priganjali, naj bi tisti svoj zaslužek pri posojilnicah ukladali na obresti, da bi si za starost kaj prihranili in bi ne prišli občini na žlico. Še bolj pa bi bilo, ko bi poslanci izdelali tako postavo, da bi morali poslji vsako leto nekaj uplačati in da bi iz zaklada, ki bi se po teh doneskiah nabral, na starost dobivali nekaj pokojnine. S tem bi bilo soseskam veliko pomagano, poslom pa tudi; kajti denar, ki ga pogosto po nepotrebem zapravijo, jim itak nič ne zaleže.

Iz Svetne vesi. (Popravek.) Ni vse resnica, kar Vam je nekdo pisal v št. 25 iz Svetne vesi o tukajšnjem požaru.

1. Ni res, da je prišla Kapelska bramba prva k ognju.

2. Ni res, da je bila tudi Boroveljska požarna bramba med gasilci.

Res je pa, da je bila prva na mestu naša Svetinska bramba in je tudi pridno delala, čeravno je Vaš dopisnik niti omenil ni. Pridno so naši gasili Pavlinovo hišo, saj so si še od št. Janžke brambe en meh (Schlauch) izposodili. Tudi mi se zahvaljujemo vsem sosedom brambam za pomoč.

J. K r a s n i k, stotnik Svetinske požarne brambe.

Od Drave. (Grof Taaffe.) 12. vel. srpana je minulo 14 let, kar je grof Taaffe prijel za krmilo vlade, da bi po volji svitelega cesarja pomiril razburjene avstrijske národe in vpeljal enakopravnost v vse dežele. Razni politični listi so pri tej priliki pisali dolge članke o tem jubileju, ktereja ni dočakal noben avstrijski ministerski predsednik. Vladni listi so hvalisali grofa Taaffeja in so mu pripisovali lastnosti, katerih niti nima. Drugače so pisali o grofu Taaffeju listi, kateri nimajo nobenega vzroka, vklanjati se pred Taaffejem. Ti pa so trdili, da hvalisanje Taaffeja je večidel neopravičeno. Res je sicer, da se je Taaffe na začetku svoje vlade pošteno trudil, da bi izvršil željo našega vladarja: „Hočem mir med avstrijskimi národi,“ ali kje pa se nahaja sedaj grof Taaffe? — Razburjeni národi ne le da niso pomirjeni, ampak brezdnó, katero jih loči, je še globlje in širje; in enakopravnost zlasti slovanskim národom se zanikuje še bolj kot prej.

Zanikuje se enakopravnost posebno Čehom, kateri plačajo največ davkov in brez katerih bi naša država še obstati ne mogla. Kakor Čehom, tako tudi nam Slovencem se enakopravnost zanikuje. In kaj je največ čudno! Grof Taaffe stoji danes tako trdno, kakor prej. In odkod to pride, da je oblast grofa Taaffeja tako vzrastla? Vzrok temu je, da se je Taaffeju posrečilo, razlomiti s pomočjo Mladočehov oni znani „železni obroček“ desnice (konservativnih poslancev) v državnem zboru, čegar vpliv je bil tako velik, da je Taaffe moral ž njim računati in ga v poštev jemati. Odkar onega železnega obročka ni, upa si vlada zoper Slovane zmirom več in več. Zavoljo tega Taaffejev jubilej ne moremo obhajati z veseljem, pač pa s srcem pobitim. Iz obljub, ktere je grof Taaffe storil slovanskim národom, ni spolnil nobene; politika, po kateri je hotel dati slovanskim národom enake pravice, se je spremenila v politiko Slovanom nasprotno. Ponosne besede ministra Dunajevskega, da je mogoče na Avstrijskem vladati tudi brez Nemcev, so žalibog ostale le besede. Grof Taaffe je danes nekako v gostovanju pri nemško-liberalni stranki, ktera, kakor smo se v zadnjih treh letih prepričali, zopet vlada. Ali upamo, da tudi grof Taaffe njeno oblast vniči, kakor je prej vničil vpliv „železnega obročka“.

Iz našega kraja. (Obramba našega katoliško-političnega društva.) Ko je spomladi naše katoliško-politično društvo tako vrlo delovalo, porabili so naši nasprotniki vsako priliko, da bi čez njega zabavljali, češ, da samo hujska in da se zoper takošno hujskanje od nemške strani nič ne godi. Mislimo, da samo nevednost je vzrok temu zabavljanju in zato našim nasprotnikom radi odpustimo. Kajti le nevedni človek more trditi, da katoliško-politično društvo hujska. Usojamo si to s kratkimi besedami dokazati; dokažemo, da ravno v sedanjem času so katoliško-politične družbe nositeljice in oznanovale mirú. — Trojna je vrsta ljudij, kateri nemir delajo v naši državi. V prvo vrsto štejejo ljudi, ki napadajo in jemljejo drugim vero. V drugo vrsto spadajo tisti, kateri drugim jemljejo národnost in konečno v tretji vrsti stojijo socialisti, to je takšni ljudje, kateri s sedanjimi družbenimi razmerami niso zadovoljni, ki hočejo vse, kar je, torej tudi dobre reči vničiti in tako v prekuciji do blagostanja priti. Kako vse te nemirneže ukrotiti? Ta čas ni boljšega sredstva in orodja zoper te tri vrste nemirnežev, kakor katoliško-politična društva. — Oni nemirneži imajo zavolj tega toliko somišljenikov in pristašev, ker ljudstvo ne zna pravih načel — ne zna resnic sv. vere, ne zna niti tistih resnic, ktere so v katekizmu zapopadene. Zato smo zgoraj rekli, da društva, v katerih se moremo bojevati zoper prvo vrsto nemirnežev, morajo biti katoliška. Tu se morejo ljudje poučiti o resničnosti, krasoti, vznešenosti in koristnosti katoliške vere. Tudi zavolj tega morajo biti društva katoliška, da bi se vsaj jez postavil vednemu stiskanju majhnih in slabeyših národov. Kajti le katoliška vera nas uči in tudi v djanju vpeljuje mir, prijateljstvo in ljubezen med posamezne národe. Katoliška vera nas uči národnost drugih v časti imeti, a svoje ne zatajevati; samo ona dejanski izvršuje načelo „ljubi bližnjega kakor samega sebe“ tudi med posameznimi národnostmi. Čim več torej bodo ljudje prešinjeni od tega načela, tem složnejše bodo vkup živeli Slovani in Nemci. Ali tudi med socialisti more samo katoliško društvo vspešno delovati. Le ono more delavce učiti zmernosti, ponižnosti in delodajalne prijaznosti, dobrotljivosti, usmiljenja in pravičnosti. — Katoliška društva morajo biti tudi politična. Zakaj v postavodajalnih zbornicah se kujeje postav, ktere se tičejo verskih uredeb in naprav. Ker pa so postav takšne, kakoršni so poslanci in poslanci takšni, kakoršni so volilci, imajo tu katoliško-politična društva veliko in široko polje, na katerem morejo vspešno delovati, in tako, kakor smo kratko omenili v okom priti trojni vrsti nemirnežev v naši državi. Po tem takim si je le želeli, da bi bilo katoliško-političnih društev veliko, da bi se posebno ustanovljala med našimi nemškimi sosedi in jih učila národnostne strpljivosti in pravičnosti proti nam Slovencem.

Iz Bajtiš. (Požar.) Že dolgo časa Vam nisem pisal, pa tudi zdaj Vam nemam kaj veselega sporočiti. Na Malo Gospojnico zvečer ob devetih je začela goreti fužinska shramba za drva in oglje, kjer je bilo do podstrehe naravnanih dva tisoč metrov. Kakor bi trenil, se je ogenj razširil po celi uti. Bil je tak plamen, da se je videl še na Kranjsko. Domača požarna bramba je delala s štirimi brizgalnicami na vso moč, da bi obvarovala fužino z njenimi stroji, kjer se izdeluje vsakovrstno železo. Že smo omagali in obupali nad svojo močjo, kar nam dojde v pomoč požarna bramba iz Borovelj in koj potem ona iz Svetne vasi. Nam se je kamen od srca odvalil. Potem so prišli še gasilci iz Kaple in Podlubela, in tako smo ogenj srečno omejili. Zgorela je uta z drvimi, potem uta, v kateri se je netilo za stroje, žaga za drva, neko

podstrežje za železnino in slednjič hiša, v kateri so imeli delavci svoja stanovanja. Poslednja zguba je za delavce najbitkejša; le kaj malega so mogli rešiti, sicer pa jim je zgorelo vse borno imetje, kakor hišna oprava, obleka itd. Usmiljenja vredni so ubogi delavci in njih družine. Sicer pa se srčno zahvaljujemo vsem vrlim gasilcem, domačim in sosednim, da so drage volje prihiteli in nas obvarovali še veče nesreče.

Iz Železne Kaple. (O naših šolskih in drugih razmerah.) Na neko zabavljanje v listu „Freie Stimmen“ ste v „Miru“ prav dobro odgovorili. Samo v številu Kapelskih Nemcev ste se, zapeljani po ljudski štetvi, močno zmotili. Rekli ste, da bo Nemcev kakih 400; v resnici pa je v Kapli poleg 950 Slovencev le kakih 50 Nemcev, med njimi 10 lutrovcev, torej le 40 nemških katoličanov. Slovenskih faranov v okolici je pa okoli 2000. Ali je potem kaj čudnega, da se v cerkvi po slovensko pridiguje in po slovensko poje? Včasih so bile v postnem času res nektore nemške pridige. Dohajalo je pa k njim vedno menj poslušalcev, nazadnje je sedelo v klopih le še par starih ženic, ki so čakale na litanije. Ker župnik niso hoteli govoriti praznim klopem, so te pridige opustili. Cesarske pesmi pa niso šolarji po slovensko peli, ampak cerkveni pevci. — Zastran šole je omeniti, da je bil nekdanj v rabi slovensko-nemški abecednik, zdaj so pa vse učne knjige nemške. Belska občina (Kapelska okolica) je prosila za lastno, slovensko šolo, kajti zdaj je ušolana v Kapelsko trdo nemško šolo, okrajni šolski svet v Velikovecu je pa odgovoril, da je v bližnji okolici do ene ure daljave premalo šolskih otrok, da se torej ne splača, napraviti za nje posebno šolo. O tem pa odlok molči, da je tudi v trgu večina otrok slovenskih, akoravno na drugem mestu prizna, da je v Kapelski šoli dobri dve tretjini slovenskih otrok. In za ti dve tretjini ne dovoli okrajni šolski svet druge slovenske knjige, kakor slovensko-nemški abecednik, za ktereja pa naj krajni šolski svet še le prosi! — Stvar je in za zdaj ostane tedaj taka, da imamo za slovenske otroke v Kapli in okolici trdo nemško šolo. Za okolico posebno šolo delati, res ne kaže. Jaz bi Kapelskim rodoljubom dal drug svet: naj se potrudijo, da dobijo Kapelsko tržko občino v svoje roke, kar vendar ne bo tako težavno, če je nemška manjšina tako neznatna; potem bote lahko obe občini složno postopali gledé šole in tiralji slovenski učni jezik. Morda bi še kazalo, obe občini v eno združiti in narediti iz nje močno slovensko trdnjavo.

Iz Šmartna pri Rudi. (Nekaj o sadjereji.) Kot skušen vrtnar in sadjerejec hočem nekaj o tem povedati. Vsako leto se posuši mnogo mladih drevesec, ker ljudje za nje premalo skrbijo. Letos je bila vigredi suša, in vendar jim ljudje niso prilivali, in tako se jih je mnogo posušilo. Treba je zemljo odkopati do korenin, pa treba tudi paziti, da se korenice ne ranijo z motiko. Potem se naloži na korenice brinjevih vejic in kravjega gnoja. Potem se prst nazaj naloži. Tako se rešijo še taka drevesca, ki so se že sušiti začela. Pogosto se najdejo mišje luknje pri koreninah in korenine vse od miši obglodane; to mora drevo umoriti. V tem slučaju je treba mišje luknje s kamenjem zadelati, in potem še le naložiti na korenice kravjega blata, brinjevih vejic in potem prst po vrhu. Tudi mravlje so škodljive in one pridejo najrajši, kedar se drevo že sušiti začne. Takemu drevesu je treba prmočiti z vodo in gnojnico, potem pa okoli drevesa pepela natrositi, kajti pepel in mokrota prežene mravlje.

Iz Brezij. (Naša Božja pot.) Kakor znano, slovi Božja pot Marije Pomagaj na Brezjah vsako leto bolj, ker pobožni častilci Marijini prihajajo od leta do leta v večjem številu, tako da se zamore v teku 30 let zidati samo z milodari pobožnih in radodarnih romarjev veličasten hram Božji, kateri se zida že peto leto, in bo še kake dve leti komaj dodelan toliko, da bi se zamogel blagosloviti. Toliko lepih daril pa še nobeno leto ni dobila Marija, kakor ravno letos. Umrta je letos meseca prosinca 73 let stara gospodična Fani Ovijač v Ljubljani, ktera je zapustila precejšno premoženje, da se iz teh obrestij gradi frančiškanski samostan na Brezjah, kateremu so prevzvišeni knez in škof Ljubljanski dovolili, da se naseli 5 patrov in 4 samostanski bratje; zidanje se skoro gotovo prične že prihodnjo pomlad. Potem so darovali čast gosp. kanonik Čebašek prelepo monštranco, ki stane, kakor se sliši, 1800 gld. Gospod Tratnik iz Ljubljane je dal lepo svetilnico za večno luč. Največ veselja je pa naredil med ljudstvom veliki zvon, ki tehta 33 centov, ktereja so pripeljali 17. velikega srpana iz Ljubljane na lepo okinčanem vozu, ktereja je daroval Miha Studen, kmet in posestnik v Tupalčah, fara Preddvor; z Brezij dekleta so preskrbele za vence, fantje pa za streljanje, in privrelo je ljudstva k sprejemu sila veliko od raznih krajev, in veselja, zvonjenja in streljanja ni bilo konca v pozni večer. V četrtek dné 31. vel. srpana je ve-

liki zvon prvič pel, ko so se naš občespoštovani in ljubljani č. g. Janez Berlic peljali kot novi župnik v svojo novo faro Mošnje, in drugo jutro, ko so prvič prišli k Mariji Pomagaj sv. mašo opraviti kot novi župnik in oskrbnik tako veličastne Božje poti, za katere obstanek in še večjo čast Marije vrlo deluje in se v postrežbo romarjev posebno v spovednici s svojim duhovnim pomočnikom g. Šimanom Šmitkom premnogo trudijo. Ob robu zvona je zapisano: „Daroval me je Miha Studen, da žive zveselujem, mrtve obžalujem, Mariji čast in slavo oznanujem.“ Pobožnost in vnema za čast Marijino tega gorenjskega kmeta se razvidi iz tega, ko je prišel z zvonom, katerega je daroval, na Brezje, ko ga je ključarjem izročil (novega župnika še takrat ni bilo) je posebno omenil, da mora zvoniti Ave Marija vsaki dan trikrat z novim zvonom, rekel je: „Na Brezjah je vsaki dan Marijin praznik in vsaki dan prihajajo drugi Marijini častilci, zakaj bi ga ne slišali zvoniti, ako se zvon ubije, dokler jaz živim, ga pustim sam preletiti.“ In od takrat tudi zvon po njegovi želji vsaki dan. Vrvi za vse štiri zvonove je daroval g. Šmidmajer, vrvar v Ljubljani. Bog plati vsem dosedanjim vrlim dobrotnikom, in obudi še novih v čast mile matere Marije Pomagaj.

Od sv. Ane v Slov. Goricah. Na svojem potovanju na visoko planino sv. Višarjev v tužnem Korotanu sem iz Trbiža gredoč proti Žabnicam zaslišal milodoneče glasove slovenske pesni; misleč kdo peva, sem iz radovednosti pospešil korake. A kako se začudim, videvši tu zbrane tri šolarčke, ki so peli sledeče:

Prva ura prišla je,
Marija kliče romarje,
Poj'te poj'te romarji,
Gor k Mariji na goro.
Boste vid'li Jezusa,
In Marijo usmiljeno;
Zalostno moje je srčice —
Od Marije ločiti se,
Na Višarjih se stanuje
V nebseh pa kraljuje,
Oh le prosí Marija ti.“

In tako pevanje je bilo tija gori na sv. Višarje. Tu so se zbrali dečki, tam deklice. Sicer je našim ušesom dobro delo, in smo radi dali tem pevcem kak dar, videvši, da so tam slabi kraji za živeti; samo da bi se le ne naučili popolnoma berati. Čudno se mi je zdelo, da ta mladina zna tako lepo slovensko pevati, ker po mislih koroških pragermanov in židovsko-nemških, lažljivo-liberalnih listov na Koroškem — Slovencev ni. Bodo pa že morali enkrat se podati na sv. Višarje, da se v tem podrobneje prepričajo in ne kvasijo tako gorostasnih bedastôč!

Slovinci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Politični pregled.

Odkar je vlada razglasila izjemno stanje, so Mladóčehi precej poparjeni in ne vejo, kaj bi počeli. Nekteri iz njih bojda silijo na to, da bi državni zbor zapustili. S tem bi pa le nemškimi liberalcem najbolj ustregli, ker bi ti potem brez ovire lahko sklenili vsako postavo, ki bi bila Čehom na škodo. Sicer pa se med Čehi vedno bolj širi spoznanje, da mladočehška politika ni bila dobra. Bog daj, da bi se Čehi streznili in poiskali spet svoje stare zaveznike, potem se bo vse zopet na bolje obrnilo. — Nemški liberalci obračajo zdaj vodo na svoj mlin in mislijo, ker se je zdaj vlada z Mladóčehi popolnoma sprla, da bo odslej še bolj odvisna od milosti levičarjev. V tem se pa liberalci motijo, kajti Mladóčehi niso nikdar vlade podpirali in vlada se na njih pomoč tudi ni zanašala. Dokler sta še dva velika kluba, konservativni in poljski, ki liberalcem nasprotujeta, tako dolgo tisti ne morejo strahovati ne drugih strank, ne vlade. — Govori se, da postane grof Baden cesarski namestnik v Galiciji, minister notranjih zadev, Javorski pa minister za Galicijo, ker hoče dosedanji poljski minister Zaleski odstopiti. Zbolel je knez Bizmark. Cesar Viljem mu je ponudil enega iz svojih gradov v južni Nemčiji za stanovanje. Bizmark je pa odklonil. Nemce pa vendar veseli, da sta se cesar in Bizmark nekaj bolj sprijaznila. — V francoski zbornici je 144 prostozidarjev; prej jih je bilo celó 176. Potem se ni čuditi, da se tam kujejo katoliški cerkvi sovražne postavbe. — Angleški svobodnjaki se jezijo nad gosposko zbornico, ki je zavrgla irsko predlogo, ter tirjajo, naj se gosposka zbornica čisto odpravi. — Ustaši bombardirajo Rio de Janeiro,

glavno mesto Brazilije. Kaj, da južni Američani ne morejo v miru živeti?

Gospodarske stvari.

Smukanje zelenjadnih rastlin. Ne le pri zelenjadarstvu, ampak tudi v kmetijstvu je pogostoma škodljiva navada, da spodnje liste zelja, kolarab, zélene, pese itd. smukajo, da je potem pokrmijo, ali pa zato, ker mislijo, da se rastline potem bolje razvijajo. Ta navada je nekterim tako prešla v kri in meso, da jih ni od nje odpraviti z nobenim razlogom. Tako smukanje listja je le takrat neškodljivo, če se potrga le uvelo, oziroma usihajoče listje; kakor hitro posmučeš pa zeleno, torej še delavno listje, pa narediš rastlinam precejšno škodo, ki je večja, nego koristi posmukano listje. Pri zéleni smatrajo mnogi obtrogovanje za prepotrebno, in vendar je ravno toliko škodljivo, kolikor pri vsaki drugi rastlini. Kdor je enkrat za poskušnjo pustil en del zelene neosmukane, tega bode uspeh za vso prihodnjost prepričal. Ne obtrogovanje, ampak dobro gnojenje in zalivanje dela velike gomolje. Neosmukana greda zelene ali kake zelene rastline je bolj obsenčena, voda ne izpuhteva, zato je pa zelenjad po takih gredah veliko lepša. „Vrt.“

Uši na rožah. Ako ima gospodinja rože rada (in ktera bi jih ne imela?), tedaj jo prijemlje večkrat jeza, ko vidi na njih grde, zelene uši. Da jih odpravi z rož, za to ji pomaga domači — pelin. Ako ga vzame par dobrih pesti ter vlije na-nj en liter vrele vode, naj pusti to stati, da se razhladi, blizu do tega, kakor je zrak po navadi v sencu. Za tem pa dene ušive vrhe v vodo ter jih drži nekaj časa v njej. Tako bode kmalu konec njene nevolje. Isto zdravilo za uši utegne tudi streči pri mladem, ravno cepljenem drevju. „Sl. Gosp.“

Kako pregnati živini uši? Mnoga sredstva, ki se priporočajo za preganjanje uši, niso brez nevarnosti, posebno ona ne, v katerih je živo srebro. Popolnoma neškodljivo in poleg tega še po ceni je umivanje z vodo, v kateri se je kahal krompir. Pravijo, da pomaga, če živinče le enkrat umijemo s krompirjevo, vendar pa je bolje večkrat, da pogine tudi zalega. Tudi proti krastam neki pomaga ta pripomoček. Solinan, ki je v krompirju in preide v vodo, baje tako zelo vpliva. „Kmet.“

Živinski sejmi meseca vinotoka.

Dné 2. vinotoka v mestu Št. Vidu (za konje), v Malestičah, v Čajni in v Kampu pri Wolfsbergu; 5. v Celovcu; 7. v Trbižu in v Brdu pri Šmohoru; 9. v Grebinju; 16. v Dobrli vesi in v Wolfsbergu; 18. v Guštanju; 21. v Črni; 23. v Trbižu in Celovcu (za konje); 28. vinotoka v Železni Kapli in Št. Mohoru.

Petnajsto letno poročilo

bratovščine vednega češčenja presvetega Rešnjega Telesa.

(Konec.)

Darila so prejele sledeče cerkve: Št. Jur pod Dobračem, Loga ves, Siegelsdorf pri Šmarju v labudski dolini. Krassweg pri Glaneku, Malthein, Zabrdéc, Teichl, Vrata, Glanhofen, Št. Pavel na Zili, Šteben na Zili, Kellerberg, Gorje, Kolbnitz, Št. Vincenc pri sv. Krvi, Križna gora pri Celovcu, Nemški Bleiberg, Kazaze, Seliče, Radiše, Muta, Morče, Št. Marks pri Škocijanu, Malo Cerčno, Osije, Vogrče, Hohenpressen. Št. Magdalena pri Spodnjem Dravogradu, Tweng, semeniška kapelica v Celovcu in Umberg. Od teh so cerkve Malthein, Logaves, Krassweg, Kolbnitz, Seliče, Št. Marks, Malo Cerčno in Vogrče nekaj plačale, ostale so dobile dotične stvari zastoj.

Razdelilo se je: 5 naramnih vel, 2 ciborijska plaščiča, 4 obhajilne burze, 2 obhajilni štoli, 1 oltarna blazina, 3 oltarna pokrivala, 3 birete, 8 cingul, 6 koreteljnov, 12 alb, 2 tucata humeralij, 2 oltarna pogrinjala, 4 tucati korporalij, 6 tucatov pal, 4 tucati purifikatorij, 4 tucati lavab, 16 mašnih plaščev, 2 vesperna plašča in 2 prenovljena bandera.

Slednjič mislim storiti po željah vseh prisotnih, častitih gostov, ako prosim preuzvišenega gospoda knezoškofa, naj bi z nekterimi spodbudnimi besedami naše društvo vnovič priporočili in nam podelili višjepastirski blagoslov.“

Na to so mil. g. knezoškof spregovorili na blizo sledeče besede:

„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

Ko sem pred nekterimi dnevi dobil vabilo, naj pridem k otvoritvi razstave cerkvene oprave in naj visokocenjenim društvenim udom nekaj besed spregovorim, domislil sem se nekega mesta v sv. pismu: Mozes je bil od Gospoda povelje dobil, naj postavi sveti šotor, in v prikaznih mu je bilo natančno razodeto, kakošna mora biti stavba in kakošna nje oprava. Bog je Mozesu tudi umne može poslal,

ki so znali vse tako narediti, kakor jim je ukazal. Njegova sestra Mirjam pa je poučevala tiste gospe, ki so izdelovale preproge, perilo in cerkveno obleko. Vse ljudstvo je tako obilno darovalo v ta namen, da je moral Mozes javno razglasiti, da je že dosti dragocenjij in druge potrebne tvarine, in da ni treba več darovati. To je na mene naredilo čuden utis. Mozes je moral razglasiti: „Dosti imamo!“ Ali je pa tudi naše društvo za cerkveno opravo zamoglo kedaj tako reči, ne vem, pa ne verjamem; želim pa, naj bi enkrat doživeli, da bi tudi mi zamogli reči: „Za letos ali za več let imamo zadosti, pa zanaprej bomo spet prosili.“ Še bolj imeniten, kakor dar sam, je pa namen, s katerim se daruje. Da je tako o tem nas je poučil Zveličar sam, ko je rekel o malem darilcu uboge vdove, da je več dala, kakor vsi drugi skupaj, kajti ona je dala vse, kar je imela, drugi pa le od tega, kar so imeli odveč. To je povzdignilo njen dar nad vse druge. Tudi darovi tega društva se ne smejo ceniti po njih vrednosti, ampak po dobrem namenu, iz katerega izvirajo. Zato bi rekel: Kakor je naša škofija majhna in revna, ne moremo Boga prehvaliti, da je srca dobrih ljudi tako nagnil, da so ukljub svoji revščini radi donašali darove v čast Božjega Zveličarja. Zato se tudi jaz zahvalim vsem tistim, ki so na kateri koli način društvu prihiteli na pomoč, vsem, ki so z besedo in zgledom pripomogli, da so še drugi k društvu pristopili, zlasti tistim, ki društvena opravila oskrbujejo. V prvi vrsti izrekam svojo zahvalo nenavadno gorečemu in veleslužnemu gospodu predsedniku dr. Alojziju Cigoju, in potem gospem, ki so oskrbovale društvena opravila.

Iz računskega poročila smo zvedeli, da je nekaj primanjkljeja. S čim se bo tisti pokril? Toda brez skrbi bodimo, predstojništvo si bo že znalo pomagati, jaz mu izrekam le zahvalo za vse delovanje.

Naše društvo pa ne skrbi samo za cerkveno opravo, ampak stori še več; zvezano je z molitvijo in je v resnici molitvena bratovščina; ono z molitvijo zadostuje za žalitve, ki jih Božji Zveličar trpi v najsvetejšem zakramentu. V tem oziru je številu društvenih udov veliko večje, nego se vidi iz društvenih knjig, kajti molitve se udeležuje mnogo drugih, ki jih Gospod kliče, da posnemajo izgled njegovih častilcev. Vendar podpiram prošnjo, naj bi se od časa do časa, morda vsake tri ali vsakih pet let, doposlal vodstvu zapisnik udov vsake podružnice, ker to spodbuja delavnost tistih, ki za to reč žrtvujejo čas in trud.

To društvo je zvezano z Zveličarjem ne samo s tem, da udje in drugi svoje srce Zveličarju darujejo, ga molijo in za svoje in tuje grehe zadostujejo, ampak tudi s tem, ker družniki Zveličarja častijo v njegovem namestniku duhovniku in ga dostojno Božje službe oblačijo, hišo Božjo pa dostojno zaljšajo. Plačilo za te darove ne bo majhno, kajti Bog se od nas ne bo pustil prekositi v velikosrčnosti. Zato prosim tukaj prisotne veličastne duhovnike — in tudi te, ki niso tukaj, kar se jim naj blagovoli sporočiti — naj za to društvo skrbijo, in v tem smislu vam podelim svoj blagoslov, naj bi vsi podporniki, družniki in sodrujci, ki nosijo društveno breme ter so Zveličarju posvetili delo in trud, prejeli obilnost blagrov na duši in telesu, po smrti pa večno življenje.“

Za tem so si mil. g. knezoškof v družini prisotnih gostov ogledali v stranski dvorani razstavljeno cerkveno opravo ter so visokorodno predsednico in več drugih udeležnikov počastili s prijaznimi in spodbudnimi nagovori.

Društveno vodstvo je zdaj sestavljeno iz sledečih oseb:

Vodja: č. g. dr. Alojzij Cigoj O. S. B.
Namestnik: č. g. Jožef Müller, duhovni svetovalec.

Gospojni odbor:

Predsednica: Visokorodna gospa grofinja Adalgunda Rosenberg-Orsini.
Podpredsednica in blagajnica: Gospa baroninja Marija Maierhofer.
Pomočnice: Častita gospa Mati Gabriela Lachner, prednica Uršulinskega samostana; baroninja Irena Reyer, rojena grofica Prokeš; gospa Matilda Huber, rojena baronica Herbert; gospa Josipina Krauthauf, gospa Karolina Mittelberger, gospica Tereza Schnabegger, gospica Emilija pl. Zerboni di Sposeto.

Razširjevalke: gospica Tereza Možič, gospica Karolina Dežman, gospica Katarina Lorberg, gospica Marija Heinrich, gospica Marija Krainer in gospica Zofija Herbst.

Novičar.

Na Koroškem. Vojaške vaje so končane in naš koroški polk je šel na svojo novo postajo v nemški Gradec; kranjski polk baron Kuhn št. 17. pa je došel v nedeljo ob 2. uri po polnoči v Ce-

lovec. Novemu polku iz sosedne nam bratske slovenske pokrajine kličemo ob prihodu v Celovec srčni dobro došel! — Pogorel je Kraut pri Blatogradu. — Farna cerkev v Celovcu se od zunaj popravlja in lepša. — V Železni Kapli so izvolili odbor, ki bo delal za zidanje lokalne železnice iz Sinče vesi v Kaplo. — V Velikovcu se je obesil sedlar Andrej Allemann in zapustil 7 malih otrok. — V Velikovcu je umrl slovenski rodoljub dr. Jožef Messner, odvetnik, v najlepših moških letih. Naj blaga duša v miru počiva. Kak dopis o tem žalostnem dogodku in sploh o rajnem našem prijatelju pričakujemo od tamošnjih rodoljubov. — V Celovcu se je slovesno odprla hiša, kjer so nastanili nekatere učiteljske pripravnike, morda zato, da jih še bolj v svojem liberalnem duhu izredijo. — V Kapli pri Dravi je strela ubila hlapca, ki je oral, in oba konja. Gospodar je bil tudi zraven, pa je živ ostal. — V Sepcu pri Grabštanju je pogorel Orlič. — Žitarskega vina letos ne bo; vzela ga je slana.

Na Kranjskem. Skušali so se hrvaški in slovenski kolesarji, kateri prej pride iz Zagreba preko Celja v Ljubljano. Bilo jih je 14, 2 Slovenca in 12 Hrvatov. Prvi je prišel Slovenec Vinko Bohinc, to pa v 11. urah in 10 minutah. — Posojilnico so ustanovili na Slapu pri Vipavi. — Šolo za silo dobijo pri Fužini na Gorenjskem. — Zlato mašo so darovali v Špitaliču č. g. župnik Florijan Prelesnik. Na predvečer se je zanetilo 35 kresov. — Pogorela je vas Stari Log na Kočevskem. Škode je 40.000 gld. — Dobra vina se letos nadejajo Novomeščani, ker na Tržki gori dobro kaže. — Wolfovega slovarja je izišel 6. sešitek. — M. Kunčeva krojaška šola v Ljubljani je do zdaj izučila že 28 učencev in 23 učenk. Ta šola je vse hvale vredna; izdeluje tako moško, kakor žensko obleko; glavna stvar pa je, da se naučijo učenci in učenke, kako se obleka prav in po različnih nošah ureže. — Nove pevske moči je dobilo dramatično društvo v Ljubljano za tamošnjo gledališče, namreč 2 pevca in 2 pevki iz Prage. — Kočevski premog so že začeli v Ljubljano voziti.

Na Stajerskem. Za prednico šolskih sester v Mariboru je zopet za 3 leta izvoljena č. Mati Angelina Križanič. — Dr. A. Medved postali so profesor veronauka na latinskih šolah v Mariboru. — Javen ljudski shod je bil 17. kimovca v Skarnicah pri Planini. Govorili so gg. M. Vošnjak, dr. Srnc in Jerman o svojem delovanju v dežel-nem zboru. — Strela je užgala pri Rečniku v Selnici ob Dravi. Vse je zgorelo. — Toča je pobila med Ponikvo in Sladko goro. — Na Slatini je M. Šmigovec z jablane padel in se ubil. — Pri Brežicah je neki fant iz maščevanja ustrelil svojega tovarša. — Ameriške trte okoli Brežic dobro uspevajo, ravno tako v Pišecah. — V Stari vasi pri Vidmu so 4 pogoreli. — V Marijagradcu pri Laškem trgu je posestnik Čehovin v brezno padel in se ubil. — Pri tiskarju Drag. Hribarju v Celju je izišla knjiga, ki ima natančen pouk o trtni uši. Dobi se za 45 kr. — Nove zvonove so dobili v Št. Jurju v Savinjski dolini.

Na Primorskem. Za morsko zdravilišče v Gradežu so podarili svitli cesar 300 gld. — V Gorici se je ustanovil nov list z imenom „Sloga“. Nam se zdi, da je bilo na Primorskem že itak dovolj slovenskih časnikov. — Sijajno veselico so napravili slovenski pevci, tamburaši in sokolci pri sv. Ivanu nad Trstom. — V Pulji se je ustanovila „Isterska vinorejska zadruga“ ter bo posredovala pri vinski kupčiji. — Nov zvonik in nove zvonove so dobili v Gorenji vasi na Beneškem.

Po drugih deželah. Velike vojaške vaje na Ogerskem so se dobro obnesle. Svitli cesar so bili zelo zadovoljni. Razun našega cesarja so si jih ogledali nemški cesar, saksonski kralj in mnogo domačih in tujih princev. Dobro je to, da je le malo vojakov zbolelo. — Trg Stockerau v dolnji Avstriji je dobil naslov „mesta“. Šteje pa nad 8000 prebivalcev.

Raznoterosti.

Ženstvo v Ameriki. Ženstvo v Ameriki napreduje skoro neverjetno: upravnemu svetu nekega industrijalnega zavoda v Michiganu predseduje — ženska; upravno stroko državnih zavarovanj v državi Nord-Dakota vodi ženska; na kolegijumu zdravnikov in kirurgov v Bostonu poučuje med drugimi tudi — ženska. V finančnem oddelku ministerstva državnega zaklada zedinjenih držav je tudi — ženska itd. itd. — In potem se čudite, da ženske hrepene po svobodi.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Št. Salvator so dobili tamošnji provizor č. g. Pavel Six; faro Šteben na Zili pa č. g. Ant. Žak, stolni vikar v Celovcu. — Prestavljeni so: č. g. Štefan Bayer, kaplan v Dobrli vesi, grejo za provizorja v Medgorje; č. g. Jožef Fugger,

provizor v Medgorjah, pa za kaplana v Dobro ves; č. g. Anton Konečny pridejo za kaplana v Millstatt; č. g. Jožef Svatoň, zdaj provizor v Št. Lenartu, grejo za provizorja v Št. Jur na Zili; č. g. Jožef Gross, kaplan v Zgornji Beli, grejo za kaplana v Himmelberg; č. g. Janez Žerjav pridejo pa v Zgornjo Belo; č. g. Karol Hüttner, provizor v Ornečah, pridejo za provizorja na Ojstrico; č. g. Matej Ražun, provizor v Šmarjeti, postali so stolni kaplan v Celovcu; č. g. Vaclav Valeš, provizor v Štebnu na Zili, grejo za provizorja v Šmarjeto pri Trušnjah; č. g. Franc Holec grejo za provizorja v Možico. — Razpisana je fara Vrata do 25. vinotoka t. l. — Umri so dne 14. kimovca t. l. č. g. Janez Pečnik, župnik v Podgorjah.

Loterijske srečke od 23. kimovca

Gradeč 88 86 76 36 56
Dunaj 53 39 40 86 3

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	90	6	10
rž	4	10	5	15
ječmen	3	70	4	60
oves	2	30	2	85
hejda	5	—	6	25
turšica (sirk)	4	20	5	25
pšeno	6	80	8	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	70	1	10
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 90 kr. do 3 gld. 60 kr., kisló 2 gld. — kr. do 2 gld. 80 kr., slama po 1 gld. 90 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 70 do 75 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 30 do 33 gld. stari cent.

Priznано najboljšo in trpežno robo
prodaja najceneje

Fran Sadnikar,

trgovec z železnino
v Celovcu, Burggasse št. 7.

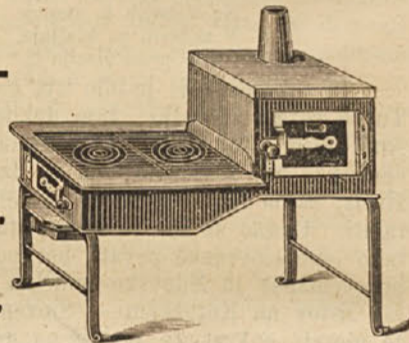
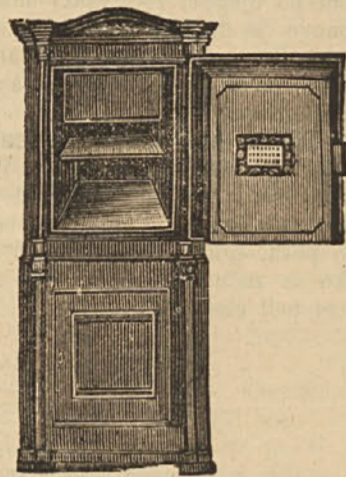
ki ima v svoji zalogi

raznovrstno železnino
in vse v to stroko spadajoče
stvari v veliki izbiri.

Posebno priporoča:

nagrobne križe, Marija-celjske kotlje,
razne železne peči,
štedilna ognjišča (šparherde) itd.

Zaloga trpežno napravljenih železnih
Wertheimerjevih blagajnic,
varne proti ognju in tatovom.

Janez Tschernitz,

trgovec v Celovcu, Dunajske ulice,
priporoča za zimo hlapcem in pastirjem

kranjsko sukno

(loden) in ševiot, meter po 1 gld. 20 kr., 1 gld. 30 kr. in 1 gld. 40 kr.

Trgovskega pomočnika,

ki je služil do sedaj na deželi in je izurjen prodajalec, iščem za mojo trgovino z mešanim blagom. Znati mora slovenski in nemški ter mora biti zmogel oskrbovati potrebne pisarije. Več se izve pri podpisaneemu.

Miha Keržic,

trgovec na Zilici blizu Podkloštra. (Arnoldstein.)

Brinjevec!

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu: pravi natorni brinjevec liter po 1 gld. 20 kr.; staro slivovko liter po 1 gld.; fini namizni med v plehastih skatljah po 5 kil franko 3 gld. 50 kr. Nadalje priporoča fino dolensko vino liter po 24 in 26 kr.; isterski teran liter po 23 kr.; hrvatsko belo vino liter po 23 kr. od 56 litrov naprej.

Egidij Jeglič,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

Kmetija na prodaj.

Na prodaj je Gabelnikova kmetija, ki ima mlin na tri pare kamnov, stope, žago, kovačnico, 6 birnov posevte, lepe travnike, pašnik in precej lesa. Vsega zemljišča je nad 19 oralov. Cenjena je na 3200 gld. Več pové Pongrac Krt v Grabnu, pošta Dobrila ves (Eberndorf).

Garantirano pristen brinjevec

prodaja Anton de Gleria, trgovec v Logatcu, v zavojih po 3 litre za 4 gld. 50 kr. proti poštnemu povzetju. Na debelo se daje še boljši kup.

Čisto nov voziček za mleko

se prodaja prav dober kup na Beljaški cesti (Villacher Strasse) št. 25 v Celovcu.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
samodelajoče
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastonj in poštne prost.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo. Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Služba orglarja in mežnarja

se razpisuje pri župnijski cerkvi sv. Marjete na Muti do dne 1. grudna. Prosto, lepo stanovanje; dohodki obojne službe v denarji znašajo okoli 230 goldinarjev. Tudi zemljišča je nad 3 orale. Spretnost v orglanju se tirja; seveda imajo Cecilijanci prednost. Služba se nastopi s 1. prosincem 1894. Cerkevno predstojništvo na Muti na Stajerskem.

Luka Zufer,

mizarski mojster v Celovcu

priporoča svoje lastne izdelke, politirano in lakirano hišno opravo itd. Blago se dobi dober kup, ker je zaloga že prevelika. Delavnica in prodajalnica je na Vetrinjski cesti št. 8.